

Als de hemel openscheurt

Een waargebeurd verhaal van
verdriet, verwondering en victorie

GERDINE BLOM-BOUWMAN

De bijbelteksten in dit boek zijn overgenomen uit de Herziene Statenvertaling (HSV), tenzij anders staat aangegeven.

Als de hemel openscheurt

Copyright © 2024 Uitgeverij Gideon

Auteur: Gerdine Blom-Bouwman

Omslagontwerp en typografie: Jonathan Reining, Jore ontwerp

Jaar van uitgave: november 2024

Uitgave: Gideon, Hoornaar, Nederland

www.gideonboeken.nl

ISBN 978-90-5999-277-1

NUR 707

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een databank of doorgegeven in welke vorm of op welke wijze dan ook – behalve in korte citaten in recensies of artikelen – zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

*Voor onze geliefde kinderen,
Tijmen, Yaél, Miriam, Gideon,
Julian, Ezra, Jozua en Juda.*

*Leef zegevierend,
zelfs in de nacht fonkelt de hemel van hoop.
En in de gouden glimlach van het ochtendgloren
ligt de belofte van de overwinning.*

INHOUDSOPGAVE

Goudscherven	9
Inleiding – Als alles breekt	11
Proloog – 8 november 2018	16
 De achtste dag	 25
<i>Eerste kroniek: 1 - 8 augustus 2018</i>	
1. Toen de zon nog schitterde	27
2. Schaduw van de dood	36
3. De laatste dag dat er niets aan de hand lijkt	45
4. Duizend keer beter	53
5. Op het randje van de eeuwigheid	60
6. Van ons afgescheurd	67
7. Aangeklaagd	75
8. Doodstijding in de vervloekte bergen	82
9. Inktzwart met licht	86
<i>Intermezzo: De achtste dag</i>	94
 Als de zee split	 101
<i>Tweede kroniek: 8 - 10 augustus 2018</i>	
1. Zingen in de nacht	103
2. Nu alles anders is	111
3. Wit kistje	118
4. IJskoude hel	127
5. God giet Zijn tranen uit	136
6. Ze is niet dood	139
7. Dromen en engelen	147
8. Wereldwijde gebedsline	154
<i>Intermezzo: Als de zee split</i>	161

Land van de adelaar 167

Derde kroniek: 10 – 12 augustus 2018

1. Perspectiefwisseling 169
2. Doodsangst in herhaling 176
3. Bondgenoten in gebrokenheid 185
4. De huilende timmerman 190
5. Dwars door de trauma's heen 198
6. Wortels en vleugels 207
7. Boven de storm 215
8. Koorddanser 222
9. De aarde beeft 231
10. Poort van de hemel 238

Intermezzo: Land van de adelaar 246

Sta op en schitter 251

Vierde kroniek: 12 - 18 augustus 2018

1. Een loflied in de frontlinie 253
2. De tel kwijt 261
3. Levenskroon 268
4. Koningsdochter 275
5. Onverwachts vertrek 282
6. Hemels burgerschap 288
7. Dag lief meisje, tot ziens 295
8. Opgewekt in kracht 303
9. Dansende voetjes 311
10. Bazuingschal 321
11. Schatkist met gouden straten 332
12. De graven jubelen 344

Intermezzo: Sta op en schitter 358

Epiloog – 9 november 2018 364

Eindzege – De heilige diadeem 376

Over de auteur 385

Eindnoten 387

Goudscherven

Inleiding & proloog

*‘Maar wij hebben deze
schat in aarden kruiken,
opdat de allesovertreffende kracht
van God zou zijn en niet uit ons.’*

(2 Korinthe 4:7)

INLEIDING

Als alles breekt

Het kan zomaar gebeuren, op een mooie zomerse dag. Volkomen onverwachts kan je leven aan stukken breken. Daar sta je dan, verbijsterd tussen de scherven.

Het is ons overkomen. In shock gingen we over tot actie, vechtend tegen onze grootste angst. Langzaam drong het tot ons door dat de schade onherstelbaar was. In de zichtbare werkelijkheid waren de scherven niet meer te lijmen: onze dochter werd doodverklaard.

In die loodzware uren ging er echter een andere dimensie voor ons open. Nooit eerder hebben we God zo nabij ervaren als toen. Het leek wel of onze zintuigen opnieuw waren ingesteld en we de lichtglans vanuit de hemel beter konden waarnemen. In dat licht zag de doodsschaduw er heel anders uit: vluchtig, leeg en minder donker.

Deze perspectiefwisseling hielp ons erdoorheen, ook toen de dood zijn klauwen uitsloeg naar twee van onze andere kinderen. We kregen de kracht om het onmogelijke te doen, al voelden we ons als gebroken aardewerk.

Ons hart was diepgewond en we kregen pleisters en zalf aangereikt: meelevende woorden, gebeden, maaltijden, Bijbelteksten en omhelzingen. Het verlichtte de pijn en verzachtte de rauwe randen. Sommige mensen probeerden een snelverband aan te leggen en gaven antwoorden, zelfs op vragen die we niet gesteld hadden. Hoe goed bedoeld

ook, het hielp niet altijd. Af en toe veroorzaakte het snelverband irritatie en moesten we het verwijderen voordat het tot ontsteking zou leiden.

Nog steeds hebben we veel onbeantwoorde vragen. Toch willen we ons verhaal delen, vanuit het verlangen dat het hoop brengt aan anderen die lijden. Het is geen snelverband, het is een rauw verhaal. Tegelijkertijd is het een verhaal van regenbogen en bloesem, wonderen en goud.

We ontdekten dat God ons geen enkele keer losliet, zelfs niet toen we in een hel afdaalden. Op de binnenplaats van een mortuarium in de Albanese hoofdstad Tirana, in het moeilijkste uur van mijn leven, goot God Zijn tranen over me uit. Hemelse balsem vanuit de enige wolk die er aan de strakblauwe lucht te zien was. Ik heb me doornat laten regenen.

Steeds opnieuw toonde God Zijn bewogenheid met ons, één keer op de meest letterlijke manier die er is: Hij heeft de aarde laten beven met een kracht van 5.1 op de schaal van Richter, toen het lichaam van onze dochter werd overgevlogen van Albanië naar Nederland. Terwijl we zagen hoe het vliegtuig met haar lichaam over ons huis vloog en achter de wolken verdween, vroeg ik me hardop af wie er voor haar zou zorgen nu wij niet mee konden gaan. Op dat moment beefde de aarde en donderde het in de hemel, God sprak en toonde Zijn almacht. En Hij gaf ons het teken van Zijn verbond en nabijheid, de regenboog. Licht dat gebroken wordt en juist in die gebrokenheid haar veelkleurige rijkdom laat zien.

We ontdekken schatten die we niet gevonden zouden hebben als er geen brokstukken waren geweest. De pijn blijft,

veel scherven blijven scherven in deze gebroken wereld. Maar er schijnt een troostend licht overheen. De asgrouwe scherven van ons leven worden omringd met een gouden gloed. God Zelf raakt ze aan en geeft ze eeuwigheidswaarde. In het licht van Zijn aangezicht worden het goudscherven.

Dat betekent niet dat gebrokenheid in zichzelf iets waardevols is. De gebrokenheid van de schepping is hartverscheurend, ook voor God. Hij grijpt in, vanaf het allereerste begin is Hij daarmee bezig. De littekens van het lijden op aarde zijn fysiek aanwezig in de hemel, zichtbaar in het opstandingslichaam van Gods eigen Zoon. Er is een groter verhaal gaande en we naderen een climax, alle voorbereidingen zijn in gang gezet voor het meest ontzagwekkende keerpunt dat ooit in de geschiedenis zal plaatsvinden.

Vooralsnog leven we echter in het land van de schaduw van de dood. We hopen dat ons verhaal deze doodsschaduw in het licht zal brengen en de pijn van gebrokenheid verzacht.

Ons verhaal is echt gebeurd. Vanaf het overlijden van onze dochter Miriam stapelden de wonderen zich op en ontstond er een overtuiging in mijn hart dat ik moest vastleggen wat er gebeurde. Daarom ben ik gaan schrijven en stonden de eerste aantekeningen in de week na de begrafenis al op papier. Het document werd een uitvoerig logboek, soms tot op de minuut nauwkeurig vanwege de vele WhatsAppberichten die er zijn gestuurd.

Ik heb lang getwijfeld hoe ik het logboek zou kunnen omvormen tot een verhaal. Om een verhaal dicht bij de lezer

te brengen zijn er veel details nodig, ook aspecten die ik me niet meer kan herinneren. Uiteindelijk heb ik ervoor gekozen om een bepaalde vrijheid te hanteren in het schrijven van dit boek. Zo geef ik woorden aan gesprekken die ik me enkel in hoofdlijn kan herinneren en schilder ik de omgeving, ook als ik me die niet meer scherp voor de geest kan halen.

Toch heb ik geprobeerd om zo dicht mogelijk bij de feiten te blijven, juist omdat de kracht van ons verhaal is gelegen in het feit dat het echt gebeurd is. Wat geholpen heeft, is dat we omringd zijn door getuigen: vrienden en familie die bij ons waren. Mijn herinneringen heb ik kunnen spiegelen aan die van hen, zij hebben tijdens het schrijfproces meegelezen en aanvullingen gegeven. Alle mensen die ik in dit boek bij naam noem, hebben toestemming gegeven voor het gebruik van hun echte naam.

Er is een Hebreeuwse uitdrukking waarmee ik deze inleiding wil afsluiten. Een zegenwens, die in één adem wordt genoemd met de naam van een overleden dierbare. Het zijn de woorden ‘Zichrona livracha’, die de betekenis dragen: haar nagedachtenis zij tot zegen.

Miriam Charis – Zichrona livracha

Het is ons gebed dat Miriams nagedachtenis tot zegen zal zijn voor iedereen die dit boek leest: voor degenen die tussen de puinhopen zitten en de balans proberen op te maken; voor hen die moeilijke tijden hebben doorgemaakt en weer redelijk overeind zijn gekomen; voor allen die verbijzeld zijn;

voor degenen bij wie het leven rustig verloopt, hoewel ze zich afvragen of dit zo zal blijven; en voor hen die bang zijn om te verliezen wat ze niet vast kunnen houden.

Hoe diep je leven ook gaat: staar je niet blind op scherven en schaduwen. Er fonkelt goud tussen de brokstukken. Kijk omhoog, er schittert hoop aan de hemel.

PROLOOG

8 november 2018

Daar staan ze, leerlingen van allerlei nationaliteiten, met dezelfde schooluniformen aan. Netjes opgesteld in rijen, voor zover dat mogelijk is voor kinderen die staan te springen om naar huis te gaan. Yaél kijkt om zich heen, zoekend wie haar op komt halen, Tijmen is druk in gesprek met zijn vrienden. Miriams klas komt naar buiten gerend.

Alles lijkt hetzelfde als een jaar geleden. Maar alles is anders.

Vlak achter de kinderen, omgeven door kleurrijke bloemen, staat een bankje. Aan beide zijden jonge olijfbomen, met zelfgemaakte vlinders in de takken. Vrolijke schilderijen versieren de aardewerken potten waarin de bomen zijn geplant. Er is een metalen plaatje bevestigd op de rugleuning van het bankje, waarop staat: *'In loving memory of Miriam Blom. 29 March 2012 – 8 August 2018'*.

Het is liefdevol bedoeld, een hartverwarmend gebaar. Voor mij is het echter één van de redenen dat ik het schoolplein liever vermijd. De aanblik doet te veel pijn.

Een jaar eerder, toen alles anders was: 8 november 2017

Daar staan ze, leerlingen van allerlei nationaliteiten, met dezelfde schooluniformen aan. Yaél heeft me al gezien en zwaait vrolijk naar me, Tijmen is druk in gesprek met zijn vrienden. Miriams klas komt naar buiten gerend. Ik probeer Miriams blik te vangen, maar ze ziet me niet.

Te midden van het tumult proberen twee docenten structuur aan te brengen. De kinderen mogen niet zomaar het terrein van de internationale school in Tirana verlaten: één voor één worden de families opgeroepen en vindt de overdracht plaats. Als ons gezin aan de beurt is, vraag ik of de kinderen nog even op het plein mogen spelen, omdat ik een afspraak op school heb. Weer probeer ik oogcontact met Miriam te krijgen. Het lijkt wel of ze gehuild heeft, of verbeeld ik het me? Er is iets... Voordat ik ernaar kan vragen, rent ze al weg, naar de speeltoestellen.

Ik heb een overleg over een paar lessen die ik binnenkort zal geven en ga naar binnen. Miriam zal inmiddels wel boven op het klimrek zitten en al snel ben ik mijn zorgen om haar vergeten.

Na een kwartier is het overleg afgerond en schuiven we onze stoelen naar achter. Dan gaat de deur op een kier open en Miss McDonald, de kleuterjuf, steekt haar hoofd om de hoek. 'Zijn jullie klaar?' vraagt ze. 'Er is zojuist iets gebeurd waar we het even over moeten hebben.' De deur gaat verder open, daar is Miriam. Haar kordate postuurtje staat er bedremmeld bij. Geen brede lach en pretlichtjes in haar ogen, maar een trillend lipje en een schuldbewuste blik. Er rolt een traan over haar wang die ze vlug wegveegt.

Ik volg de kleuterjuf naar het klaslokaal en leg mijn hand op Miriams afhangende schouder. Wat zal er gebeurd zijn?

We gaan het lokaal binnen en de juf sluit de deur achter ons. Met een strenge blik haalt ze een papiertje tevoorschijn. 'Weet je hoe ons beloningssysteem werkt?' vraagt ze. Ik knik, ja, dat weet ik. De kinderen beginnen elke dag op groen. Als

ze ongehoorzaam zijn zakken ze op de gedragsthermometer naar geel en als ze het erg bont maken gaan ze naar blauw of rood. De internationale school waar onze kinderen op zitten, neemt discipline en karaktervorming uiterst serieus.

Voor zover ik weet heeft Miriam sinds september bijna elke dag op groen gestaan. Ze gaat altijd opgewekt naar school en komt vrolijk thuis. Zelfs haar huiswerk doet ze ijverig, met het puntje van haar tong uit haar mond. De kleuterjuf vervolgt: 'Als de kinderen aan het eind van de dag nog steeds op groen staan, krijgen ze een sticker. Bij een volle stickerkaart mogen ze een prijsje uitzoeken.' Ja, ook dat weet ik. Miriam heeft al twee volle stickerkaarten verzilverd en is de trotse eigenaar van een regenbooggummetje en een potlood met 'Jesus loves you'. Ze is nu met haar derde kaart bezig.

Dan zie ik dat het papiertje dat de juf in haar hand houdt, Miriams derde stickerkaart is. 'Kijk hier eens goed naar,' zegt ze, terwijl ze mij het papiertje overhandigt. Ik bekijk de kaart. Een volle kaart, klaar om ingewisseld te worden. Vijftien vakjes gevuld met stickers. Maar wat is dat? Ik kijk iets beter: negen vakjes zijn gevuld met hele stickers. De laatste zes vakjes daarentegen met... halve stickers. Keurig doormidden gescheurd, zodat het nauwelijks opvalt dat er met drie stickers zes vakjes zijn opgevuld.

Dat is nog eens een handige manier om snel prijsjes te verdienen... Ik kijk naar Miriams schuldbewuste betraande gezicht en naar de opgetrokken wenkbrauwen van de juf. Dan kan ik mijn lachen niet meer inhouden. Oké, het is niet goed te keuren, maar wel slim. Zeker voor een meisje van vijf jaar.

In een flits schiet het me te binnen dat ze het niet van een vreemde heeft. Zo vader, zo dochter... Maarten is eens een paar dagen geschorst op de middelbare school. Hij had een goed handeltje in het vervalsen van stempelkaarten voor medestudenten die te laat kwamen. En hoewel het blijk gaf van vindingrijkheid en een scherpe handelsgeest, konden de docenten op het Driestarcollege het niet waarderen.

De kleuterjuf probeert haar gezicht in de plooi te houden. Ze wrijft een opkomende glimlach weg, maar de pretlichtjes in haar ogen kan ze niet onderdrukken. Miriam begrijpt er niets meer van en kijkt me vragend aan. Ik probeer mijn gezicht in een wat strengere modus te krijgen, hoewel dat nooit mijn sterkste kant is geweest. 'Miriam,' zeg ik zo serieus mogelijk, 'dit mag je natuurlijk nooit meer doen. Dat is vals-spelen.' 'Maar waarom moet u dan lachen?' vraagt ze met een bedremmeld stemmetje. 'Omdat het wel heel slim is,' zeg ik. 'Maar het mag natuurlijk nooit meer.'

Miriam kijkt naar de juf. Die is er in geslaagd haar blik weer op streng en rechtvaardig te zetten. Tsja, ze is een doorgewinterde Canadese kleuterjuf met decennia ervaring op haar CV.

De juf neemt de beloningskaart van mij over en kijkt Miriam aan. 'Zoals we afgesproken hebben, moet je nu opnieuw beginnen. Deze is niet meer geldig. Verder is het wat mij betreft nu klaar en hebben we het er niet meer over.' Dan scheurt ze de kaart aan stukjes en gooit de snippers in de prullenbak. Jammer... denk ik. Die kaart was leuk geweest voor in Miriams herinneringsdoos.

Ik zie dat de aanpak van de juf een heilzame uitwerking heeft: met het versnipperen van de beloningskaart wordt

ook Miriams schuldgevoel stukje bij beetje versnipperd. Een boetedoening bestaande uit negen hele en zes halve stickers. Twaalf dagen goed gedrag zonder prijsje, maar wel een schone lei. En dat is meer waard dan een regenbooggummetje.

Opgelucht haalt Miriam adem en er breekt een verlegen lachje door op haar gezicht. Er volgt een flinke omhelzing met de juf en daarmee is de zaak afgedaan. We verlaten het klaslokaal en terwijl ik de deur achter me sluit, zie ik een brede grijns op het gezicht van de kleuterjuf doorbreken.

Vandaag, nu niets meer hetzelfde is: 8 november 2018

Het is vandaag precies een jaar geleden dat Miriams beloningskaart in de prullenbak verdween, in plaats van in haar herinneringsdoos. Inmiddels is deze herinneringsdoos uitgegroeid tot een ladekast vol foto's, brieven, tekeningen en kaarten. Honderden mensen hebben eraan bijgedragen. Tientallen kinderen hebben tekeningen gemaakt, versierd met prinsessen, regenbogen, bloemen, kroontjes en vlinders. Een kostbaar en tegelijk schrijnend bezit. De inhoud van de ladekast is verbonden met het verleden, maar hoe kunnen we de toekomst vormgeven? Een toekomst waarin Miriam niet meer tastbaar aanwezig is in ons gezin. Haar foto's hangen aan de muur, maar de afbeeldingen staan stil. Miriam zelf in al haar levendigheid, ontbreekt.

Geen verkleedpartijtjes en dansvoorstellingen meer. Geen opgetrokken eigenwijs sproetenneusje met gemopper over groenten die niet lekker zijn. Miriams schaterlach klinkt niet meer in huis, ze oefent geen nieuwe gitaarakkoorden

meer en stampt niet meer de trap op in een boze bui. Ze kan haar jongere broertjes niet meer knuffelen, speelt geen schooltje meer met Yaél en verzint geen nieuwe moppen meer met Tijmen over poep en plas. 's Avonds kunnen we haar niet meer toedekken en zegenen, 's ochtends trekt ze de dekens niet meer over zich heen omdat ze nog in bed wil blijven liggen. Ook aan tafel ontbreekt haar heldere stemmetje. Ze kon minutenlang bidden, tot ieders eten koud was geworden. Soms hield ze het kort, vooral als ze wilde laten blijken dat ze het ergens niet mee eens was. 'Dank U voor deze stoute mama' of 'dank U voor dit vieze eten', liet ze dan strijdlustig horen.

Herinneringen, die zowel een glimlach als steken van diepe heimwee oproepen. We kunnen geen nieuwe herinneringen meer maken samen met Miriam. Niet op deze wereld waarin we nu leven. Ons hart verlangt naar de dag waarop we haar weer in onze armen kunnen sluiten, maar vooralsnog zijn we van elkaar gescheiden.

Miriam leeft, maar we zien haar niet. De werkelijkheid in zijn volledige dimensie is voor ons verborgen. Het lijkt alsof haar leven is stilgezet op de leeftijd van 6 jaar, 4 maanden en 10 dagen, terwijl ons leven verdergaat: een mix van rouwen en verwachten, loslaten en ontvangen.

Soms voelt rouwen als lopen op een dun laagje smeltend ijs. Ik probeer niet uit te glijden, bang dat het poreuze ijs het begeeft. Er ontstaan wakken om me heen, donkere plekken waarin mijn herinneringen aan Miriam verdwijnen: herinneringen die ik bij me wil houden, maar die ik met het

verstrijken van de tijd verlies. Als ik mijn blik op het zwarte water en de verloren herinneringen richt, grijpt de angst me aan. Daarom probeer ik voor me uit te kijken. Ik klamp me vast aan de belofte dat er een andere tijd zal aanbreken. We hebben meer dan het verleden, dat geeft troost.

Als het even kan, kijk ik omhoog. De hemel is concreter en dichterbij dan ooit tevoren. Tegelijkertijd is de gebrokenheid tussen hemel en aarde voor ons tastbaarder dan voorheen. Een diepe kloof heeft ons gezin uit elkaar gescheurd. Miriam daar, wij hier. Miriam opgenomen in vreugde, wij achtergebleven in rouw.

En toch, levend op de rand van de kloof, is er iets wonderlijks gaande. Juist op momenten dat de diepte en de breedte van de kloof ons overweldigen, schijnt er een nieuw licht overheen. Een gouden gloed die we niet eerder zo duidelijk hebben waargenomen en die alles in een ander perspectief zet.

We komen erachter dat verwonding en verwondering samen kunnen gaan. Onze zintuigen functioneren anders nu ze met verdriet zijn doordrenkt. Op sommige gebieden voelen we ons verdoofd, op andere vlakken zijn we extra gevoelig geworden. We vangen signalen op die voorheen niet binnen kwamen, alsof we een extra antenne hebben gekregen voor vonken van hoop.

Ook in mijn lichaam voel ik zowel de pijn van verwonding als de vreugde van verwondering. Soms, als mijn ingewanden zich samentrekken van verdriet, voel ik een zachte trap tegen mijn buikwand. Van binnenuit wordt er geklopt en om aandacht gevraagd, nieuw leven kondigt zich aan.

Leven en dood, we zijn er tegelijkertijd mee bezig. We hebben een wiegje klaargezet in onze slaapkamer, vlak bij ons bed. En we moeten keuzes maken over een graf, 2177 kilometer bij ons vandaan. In de wieg liggen een kruik en een warm dekentje, in het graf is het koud. De wieg is aangekleed met zachte pastelkleuren en een wit hemeltje. De aarde van het graf is inktzwart, zelfs de kleurrijke bloemen die we geplant hebben kunnen dat niet verhullen.

We hebben een glasplaat laten ontwerpen die op een zwerfkei zal worden bevestigd. Vanochtend hebben we geprobeerd te kiezen welke zwerfkei het moet worden: hoekig, rond, grillig of glad. Een onmogelijke keuze. Welk kil blok steen past het beste op het graf van een levenslustig meisje? Hoe valt grauw graniet te combineren met Miriams warme en speelse persoonlijkheid? We hebben de keuze vooralsnog uitgesteld, we moesten naar het ziekenhuis voor een afspraak bij de gynaecoloog.

In het ziekenhuis wachtte ons een teleurstellende mededeling. Als de bevalling vandaag niet natuurlijk op gang komt, krijg ik een keizersnede. Inleiden doen ze niet, daar zijn in mijn situatie te veel risico's aan verbonden. De weeën moeten spontaan op gang komen, vandaag nog. Er komt alleen helemaal niets op gang, terwijl ik zo graag natuurlijk wil bevallen. Ik wil geen ruggenprik die me verlamt en verdooft. Ik wil zelf iets doen en dwars door de pijn heen gaan. Na de machteloosheid die ik heb ervaren toen het leven uit Miriam wegvloeide, wil ik niet nog een keer aan de zijlijn toekijken hoe artsen met mijn kind bezig zijn.

De dag verstrijkt en de middag gaat over in de avond. Het wordt donker. Maarten, die bezig is met een film van Miriams laatste levensjaar op aarde, vertelt dat hij de montage heeft afgerond. Het enige wat er nog onder gezet moet worden is de muziek, daarna kan de film worden gebrand. Hij heeft een lied in gedachten over opstijgen met gebroken vleugels en vliegen door genade. Ik kan het er niet bij hebben op dit moment. Vandaag voelt het leven voor mij allesbehalve als vliegen, eerder als een vrije val. Het is te confronterend om naar filmbeelden van Miriams leven te kijken, ze roepen diepe heimwee bij me op.

Ik laat Maarten alleen achter, zoals zo vaak de laatste weken. We rouwen op ons eigen eiland. En terwijl hij nog eenmaal de beelden bekijkt van Miriams laatste jaar hier met ons, voel ik weëën opkomen.

Een nieuw hoofdstuk voor ons gezin begint.

De achtste dag

Eerste kroniek
1 - 8 augustus 2018

*‘Hij openbaart het diepste
van de duisternis en
de schaduw van de dood
brengt Hij in het licht.’*

(Job 12:22)

1. Toen de zon nog schitterde

‘Het licht is aangenaam en het doet de ogen goed de zon te zien. Ja, indien de mens vele jaren leeft, laat hij zich dan al die tijd verblijden, maar laat hij ook denken aan de dagen van duisternis, want die zullen er veel zijn.’

(Prediker 11:7,8)

Woensdag 1 augustus

Vrolijke lichtpuntjes dansen over het water van de Adriatische zee. Golven die zachtjes kabbelen spelen met de gouden stralen van de late middagzon. Er loopt een meisje richting het water. Ze houdt haar sandalen in haar hand en laat het water er overheen spoelen. Tevreden bekijkt ze het resultaat: geen spoortje modder meer te bekennen, haar roze glitter-sandalen glimmen als nieuw. Nog even kijkt ze in de verte, naar de zon die langzaam ondergaat. Dan draait ze zich om.

Op een drafje haast ze zich achter haar broer en zus aan, richting de oude terreinwagen die tussen de palmbomen geparkeerd staat. Het is druk bij de auto: twee families nemen afscheid terwijl er strandtassen worden ingeladen, gevolgd door emmers, scheppen, een koelbox en natte handdoeken vol modder. Een peuter en kleuter worden in hun autostoeltjes gehesen en de grote kinderen beginnen te kibbelen wie er voorin mag zitten. Het meisje loopt naar de schaduw van de dichtstbijzijnde palmboom, klopt het zand van haar

voeten af, wrijft wat eigenwijze zandkorrels tussen haar tenen vandaan en trekt haar roze sandalen aan. Daarna klautert ze de auto in, op de achterbank naast haar twee broertjes. Het is snikheet, snel worden de ramen opengedraaid. Met de deuren nog halfopen volgen de laatste omhelzingen en high fives. Dan is het tijd om de gordels vast te klikken en al toeterend en zwaaiend de aftocht in te zetten. ‘Tot volgend jaar!’ klinkt het, als de terreinwagen het zandpad afrijdt richting de Albanese hoofdstad Tirana.

Het zal geen jaar duren, over twee weken zullen ze elkaar alweer zien. In een hobbywinkel in Nederland zullen de moeders van beide gezinnen parelmoerkleurige verfstiften uitzoeken in allerlei tinten: hemelsblauw, zonnig goud, zeegroen en roze met glitters. Verfstiften met permanente inkt, zodat de kleuren goed hechten op de verf van een witgelakt kistje.

De herinnering aan het meisje bij de zee zal een diepgaande betekenis krijgen. De zee en het meisje zullen onlosmakelijk met elkaar verbonden worden, als symbool van verdriet en hoop.

Donderdag 2 augustus

Het is uitzonderlijk druk op de berghellingen zo’n twintig kilometer ten zuiden van Tirana. Tientallen kinderen zijn op weg naar een binnenplaats waar feestelijke vlaggenlijnen wapperen, limonade klaarstaat en muziek klinkt. Deze week is voor hen het hoogtepunt van het jaar, al maanden kijken ze ernaar uit.